

რედაქცია: სოლოლოკზე, სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირალოვის სახლში № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირალოვის სახლში, № 8.

ხელის-მოწმარ მიიღება კანტორაში. ბარეზე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дროга“.

გაზეთის ფასი: თელავის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

სოფელ დღე მრავალთა გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათ

განცხადება: მიიღება რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე. ფასი განცხადებისა: დიდი ასოებით ასოზე—1 კაპ., ახო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციცეროთი—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

რადგანაც დღეს, 8 მკენისთვეს, დღესასწაულია, ამის გამო პარასკევს, 9 მკენისთვეს, გაზეთი არ გამოვა.

საქართველო

დღისური

* * * ზუზინწინლამ, 7 სექტემბერს, საღამოს 8—9 საათზედ, ამდენი ძუნწობის შემდეგ, მოხსნა პირი წვიმამ ჩვენს ობილისში და 2—3 საათის განმავლობაში ისეთ ნაირად იწვიმა, რომ ქუჩებში პატროსანი ნაკადულები და ნაკადულები-დამ მდინარეები მოჩხრიალდებდნენ. დღესაც ქუჩები ატალახიანებულები არიან.

* * * რუსული გაზეთები გვაცნობებენ, რომ ართვინში გახსნილია ტელეგრაფის სტანცია.

ბათუმში, ჩვენი ჯარების შესვლის შემდეგ, 25 აგვისტოდამ გახსნეს სტანცია და აგრეთვე იღებენ ყოველ გვარ ტელეგრაფამგებსაო.

* * * სიღნაღად იწერებინან, რომ იქაური გამომძიებელი ხოსროვეი გადაიყვანეს და იმის ადგილზედ ერთი ისეთი დანიშნეს, რომ აღარც სიღნაღს და აღარც იმის მაზრას არ შეუძლია მოთმენაო. მოველივე საქმეს, რაც უნდა იყვეს, რომელიც ჯერ მაგის ხელამდი არ მისულა და არც იცის, რაში მდგომარეობს, ეს იმ პირებისთვის ნაობახტში ოთახებსამხადდებოდა და მეიდანზე გამოდის და ყვირის, უნდა დავატყვევოვო. სოფელში რომ მიდის გამოსაძიებლად, ყოველივე საქმეს გაცარცვას ეძახის და ატუსაღებს საწყალ გლეხებსაო. მრთხელ ამასთან 150 მანეთის საჩივარი იყო, ამან გაცარცვა დაარქვა და როცა თავის თარჯიმანმა გაუსწორა, შეჰყვირა: „მე იურისტი ვარ, უფრო ვიციო.“

მეორედ მეიდანზე დაინახა ერთი აზნაური, რომელსაც საჩივარი ჰქონოდა ამასთან და დაუწყაო ღრიალი. აზნაურმა მიუგო, რომ იქ არ არის ადგილი განს-

ჯისა, სამართლისა. გამომძიებელმა იხმარა მათრახი, მაგრამ აზნაურმაც თავისი მაგარი მუშტი მიუღერა და როგორც იყო მოიშორაო.

ამნაირად გამოდის სალაყბოზე და ღრიალებს, ამას ეცემა, იმას ეცემა და რიგიანათ კი არაფერს არ აკეთებსო და სხ. ბევრი.... იწერება ერთი იქაური კორრესპონდენტი.

* * * ამ სამი დღის წინეთ ანჩხატის უბანში ორი წლის ყმაწვილს საღამოზე სამთლიდამ პერანგზე ცეცხლი მოჰკიდებია და დამწვარა, მომკვდარა. დედა ამ დროს კარში ჰყოფილა.

ზაფრთხილება შეილის პატრონ დედებს!

* * * ობილისის პოლიციის გვერდით ამ თვის 4-ს გაუტეხნიათ მესაათის ღუქანი და ათი ათასი მანეთის ოქრო და ვერცლი წაუღიათ.

პოლიციის კარებთან რომ ეს არის, მიყრუებულ ქუჩებში რალა გასაკვირველია უარესობაც!

* * * ამ დღეებში გამოვიდა ერთი პატარა ქართული წიგნი, სახელად „ფულის სიმღერა“, რომელიც გადმობეჭდილია 1866 წლის „დროებიდან“. წიგნი ღირს ერთ შაურათ.

„დროების“ კორრესპონდენცია

ბათუმში, 3 სექტემბერს. ბათუმზე წამოსული აჭარის ატრიადი, რომელსაც მოუძღოდა ჩვენკენ გადმოსული აჭარის ბეგი, ღენერალ-მაიორი შერიფ-ბეგ ხიმშიაშვილი და ატრიადის ნაჩლინკი ტრეიტერი, — უკვე ესენი გუშინ ნაშუადღევს მშვიდობიანათ ჩამოვიდნენ ბათუმში. იმან გზაში არაერთი დაბრკოლება არ მისცემია. — ღენერალ მაიორმა შერიფ-ბეგმა თან ჩამოიყვანა აჭარის ბეგებიდგან და ალაღარებიდგან შემდგარი დეპუტაცია მთავრობისათვის წარსადგენად, რომლებმაც უნდა გამოუცხადონ მორბილება და თავიანის ცემა რუსეთს.

საზოგადოთ ბათუმში სრული მშვი-

დობიანობა არის; ხალხი თავის ბედს დაემორჩილა. ხალხისაგან გამოჩენილათ არაერთი უკმაყოფილება არ ისმის. მარტო იმას ამბობენ ახლა: — „ჩანს ალღახს ჩვენთვის ასე უნდოდაო“.

პირვერული და ვიხვითური პოლიტიკები საშინლათ გაიფადა აქა ასე, რომ ათი ერთ გროშათ არის! . . .

ბათუმში გუბერნატორათ დანიშნული ძამაროვისაგან გუშინ სადილზედ მოწვევულნი იყვნენ ბათუმის და ამის მაზრების ბეგები და ალაღარები.

სადილი იყო გამართული ოსმალთაგან დატოვილ სასამართლოს წინ მეიდანზედ, სადაც შეადგენდა იმისი მართულობა ბრწყინვალე მთვარე, ვახაღებული ფარნები გარეშემო, პალატკები მუზიკა და ევროპიულათ ვაწყობილი სტოლი ნაირ-ნაირი სასმელებით და თათრული ბერბელებით. . . .

ტოლუმბაშობა იკისრა ღენერალ ხიმშიაშვილმა (შარიფ-ბეგმა), რომელმაც თავის მახვილობით და აჭარული ბეგებით მთელი იქ მყოფელების მადლობა და ყურადღება დაიმსახურა. —

პირველად ჩვეულებრივად აღდგომელეს ხელმწიფე იმპერატორი, რომლისათვისაც გაუწყვეტელს „ურას“ ჰყვიროდნენ. ბოლოს შეუდგა სხვა სადღევრელოებს და გაათავა იმით, რომ წამოდგა და —

„მსეც იმათი სადღევრელო იყოს, ვინც ამ ომში მონაწილეობა მიიღო და ჩვენ ძველი და ახალი განაწილებული ქართველები შეგვეერთა! მისურვით იმათი ბედნიერება და სიცოცხლე! არც ჩვენგან და არც ჩვენ შთამომავლობისაგან დავიწყებული არ იქმნება მათი შრომა და კაცობრიობაო.“ ჩარმოსტქეა.

როგორც ეტყობა, უნაყოფოთ არ ჩაუვლია ღენერალ შერიფ-ბეგის საქართველოში მოგზაურობას და განათლებულ ხალხებთან განწყობილობას.

უკანასკნელათ მადლობა ისმოდა ორივეს მხრით. ძამაროვემა გამოუცხადა თავის სტუმრებს: „ჩვენთვის დიდათ სამწუხაროა, რომ ამ ომიანობის წყალობით, საწყალ ხალხს ძივიელ დაღარებულს ვხედავ. თუ გვექნება შემდგომათვისაც გაუწყვეტელი თქვენი ერთგულება და შემწეობა, არის საშეაღება ამ ხალხის იმ ნაირი უხედურებისაგან გამოხსნისაო; აი სხვათა შორის, ეხლა ბევრი საქმეები გაიშლება და იმ თვანი ერთი ის იქნება, რომ გზის კეთებას

დავიწყებთ, რომელიც პირველი საშვალეობა ღარიბთ, დაცემული ხალხის ფეხზე წამოსაყენებელიათ. თუ საზოგადოთ ისინიც მიიღებენ მონაწილეობას და შრომას, იმათ აღერათ შეუძლიანთ ამითა თავიანთი ცხოვრება გააუმჯობესონ.

მგრეთვე დიდი მადლობა გადაუხადა, რომ თქვენისთანა ძვირფასი სტუმრები არიან ამალამ ჩვენთანაო.

ამ წიარ მოძაველთან ბედნიერ სიტყვებზე მთელმა სტუმრებმა დიდი მადლობა გამოუცხადეს და „იშალან, იშალან!“ (ღეთის შემწევობით) ჰყვიროდნენ შარბე-ბეგმა ამითი დაბოლოვა ეს მადლობა, რომ სთქვა შემდეგი:

— ჩვენ ბატონებო, დიდი მადლობელი ვართ, რომ ხელმწიფე იპერატორის კაცთ მოყვარეობამ და წყალობამ იქამდე მიადწია, რომ ჩვენ ამნაირი ბედნიერება მოგვენიჭა, რომ თქვენისთანა გამაჩინილ პირებთან გვედირსა ერთათ სხდომა და დროს ვატარება, თორემ ჩვენ სამისო ძვირფასი სტუმრები არა ვართო.

პოლიცემისტერ შურულსაც უნდა უაღლოდეთ, რომ იმისი განკარგულებით ყველაფერი შესაფერათ, რიგზე იყო და იმედი გვაქვს, რომ მომავლისათვისაც თავის შრომას არ დააკლებს ქალაქის წყვერებას.

მსმალოს ვირები ჯერ კიდევ სულ არ გაუყვანიან ბათუმიდან, დღეს-ხვალ

იმათგანაც ბათუმის გასუფთავებას მოველით. ე. ი. მალე გაგზავნიან იმათაც. ღღეს მოიყვანეს აქ მობრუხით ჩვენი აყვანილი მსმალოს ტყვეები.

ბრანა

მუთაისი, 2 მენისთვეს. ღღეს დაითხოვეს აქ აქაური სამი ქვევითი დრუჟინა, რომელნიც იყვნენ გამოწვეულნი ივლისის პირველ რიცხვებში. უნდა გეყურებინა, როგორ სიხარულში და აღტაცებაში იყვნენ მილიციონერები, როდესაც მათ გამოუცხადეს თავისუფლება! მე მინდა ორიოდ სიტყვებით გარდმოგცეთ—თუ რა პირობებით იყო ეს დრუჟინა მიწვეული და რით ითხოვენ იმას ამ ეჟამთ.

როგორც ზემოთ ვსთქვი, ეს სამი შემონახული დრუჟინები (запасные дружины), შედგენილიყვნენ პირველ ივლისის რიცხვებში. მითოეულ მილიციონერს გაჩენილი ჰქონდა ჯამაგირათ თეეში ხუთი მანეთი; ამას გარდა პირველში ტანსაცმელი სასელმწიფო გახლოდათ—ერთი ხელი ყველაფერი, მაგალითებო: ორი წყვილი პერანგი თავისამხანაგებით, შარვალი, ჩოხა, ელეგი, (ქილეტკა), ქუდი, ნაბადი, ყაბალახი, წულეები საცვეთლებით და „ახოლნი“ ჩექმები, რანეტა და პატარა ქეაბი, და ამ ტანსაცმელის და ნივთების შესაძენათ მთავრობილამ დანიშნულია თითო კაცზედ 40 მან.

დრუჟინების კომანდირები, თუ არცეცი ვინ, გაურვიდა პოლიციონერებს, მაგრამ ნაკლებ ფასად მთავრობისაგან დანიშნულ 40 მანეთზედ, ე. ი. 33 მან და 34 კაპ. თითო კაცის სრულ ტანსაცმელზედ მხოლოდ ამათ არ ჰქონდათ აღებული სრული ტანსაცმელის შეკრვა, არამედ როდელიმე ნაწილი. ამ დროს მოუსწრო მათ უმთავრესმა ბრძანებამ, რომ ეს დრუჟინები უნდა გაუქმდესო და რაღა ეშველებოდათ; რაც გაჩივება ჰქონდათ მოატანინეს პოლიციონერებს და რაც არა—დარჩა დაუშვადებელი.

ამას წინეთა ქვენი „დროების“ ვარსკვლავი დენტის სიტყვებით (№ 171) უიღვევაც იყო მოყვანილი დლიურში, თითქოს „დრუჟინები 20 წასრულს მარია მობისთვეს დაითხოვეს“ და „არა სამუდამოდ, არამედ ორის წლის ვადით—ბილეთებით“. და სხვ.

პორრესპონდენტს ალბათ გაუკია ბრძანება, რომ დრუჟინები დათხოვილ იყო და დაუჩარებია ამავის შეტყობა, როდესაც რომ ჯერ ჯერობით უნდა შეეცყო—მართალია გახეთში შესატყობი მამავი, თუ არა! წარმოიდგინეთ, მკითხველო, რა გულის ღელვაში და მოუსვენარ მდგომარეობაში იქმნებოდნენ მილიციონერებს ნათესაობა, წაიკითხამდნენ ამ ცრუ ამბავს და ტყუილ მოლოდინებაში დარჩებოდნენ!

ბი საქმე რაში მდგომარეობს: მარ-

ფელტონი

უზ. ლოპიოს ავტორს

მოწყალეო ხელმწიფე. თქვენ საყვარელ დედა-ლობიას ისეთ საგნათ გეხატამთ, ურომლისათაც ჩვენი გლენკაცი ვითომც ისე ვერ სძლებს, როგორც თეეზი უწყლოდ. მაგრამ ის გარემოება კი რომელთანაც ლობიო ასე მტკიცედ არის დაკავშირებული, სრულებით ფიქრათაც არ მოგვსლიათ. ეს გარემოება განლაშთ მარხვას, ის მარხვა, რომელიც ჩვენ გლენკაცს ისე მტკიცედ და წმინდათ სწამს, რომ მისი დარღვევა ეკკლესიის გატეხათ მიიჩნია. არამ თუ ჯანმთელს, სწეულს სისხლი გამშრალ გლენსაც, რომ ურჩიოთ მარხვაში ხორცის ჭამა და აუხსნათ კიდევ, რომ ხორცი მას სისხლა მოუშატებს, გასაღებს და წინააღმდეგ ლობიო კი უფრო სისხლს გაუშრობს, პასუხათ აი რას მოგიგებსთ:

ჩვენ ბატონო ერთი უსწავლელი ხალხი ვართ, სხვა მიზნითაც რა უბედურება რამე დაგვემართოს, მაშინათვე მარხვის ჭამას დავაბრალებთ და აბა ხორცის გულისთვის ტყუილად გულში ეჭვით ჩავიდოთ. ამ პასუხს, ჩემისაზრით, ისეთი საფუძველი აქვს, რომ უეჭველად მოსაწონიც არის. ლობიოს ან კი ვინ ჩივის, ბევრნი იმისთანებიც მოიძიებიან, რომ მთელს დიდ-მარხვას, დღეში ერთი ჩურჩხელით ატარებენ.

რომ გამოვიანგარიშოთ მართლმადიდებელ ეკკლესიისაგან დაწესებული მარხვები, ე. ი. დიდმარხვა, პეტრე-პავლობიმარხვა, მარიაობისთვის მარხვა, ქრისტეშობის მარხვა, ოთხ-შაბათ-პარასკევები და სხვა დღიური მარხვები, გამოვა, რომ ჩვენი გლენი კაცი ვალდებულია წელიწადში ექვს თვეზედ მეტი სამარხო საქმლით იკვებოს. თუმცა სხვა სამარხო საქმელებსაც ბევრს ხმარობს, მაგრამ მაინც ამ მარხვებში ლობიოს ისეთი უპირატესი ალავი უჭირავს გლენს კაცს სუფრაზედ და ისეთი საჭირო საგანს შეადგენს მის ცხოვრებაში, რომ თქვენ უსაცილოდ ყველაფერში უნდა დაგეთანხმობთ. მაგრამ რაც შეეცება სხნოდღეებს, ამბზედ კი მოგახსენებთ, რომ ქართველი გლენი კაცი სულაც ისე დაუდევარი არ გახლავთ პირის გემოვნებაში, როგორც თქვენ გგონიათ.

პირის გემოვნებისთვის იგი ზრდის და ინახამს ათასობით ცხვარს, ღორს, ასობით კამეჩობას და ძროხებს, რომელთაც თუმცა ბევრი სხვა გვარი დანიშნულია ცაქვსთ, მაგრამ მინსაკლავათაც არასოდეს არ იშურებს ჩვენი გლენი კაცი ხორცის გარდა იმათგან სარგებლობს რძით, რომელიდანაც ამხადებს მაწონს, დოს, ყველს, ერბოს და ჰქვებს თავის სახლობას. ამის და გარდა დედაკაცები ზრდიან შინაურ ფრინველებს: ინდაურს, ბატს, ინეს და ქათამს, რომელთაც ძველად ჰყრიდნენ და თითქმის სულ შინსკამენ. ამის გარდა ჩვენ გლენი კაცი ხში-

რად გაინადირებს ხოლმე გარეულ ფრინველებზედ და ცხოველებზედ და აგრეთვე თევზზედაც. თევზაობას ის სასტაქ ზამთარშიაც კი არ ერადება, ყინულთან წყალშიაც შედის იმის გულისთვის. ან ვინ არ იცის დიდ თოვლიან ზამთარში როგორ ფეხდაფეხ იჭერენ ხოლმე კურდღლებს: წელამდე თოვლში იფლობიან, მაგრამ სულაც არ დასდევენ გაციებას, იმათ ის კურდღლები ყველა მამუღურზე ელანდებთ. ისიც კარგათ ვიცით რა ხიფათები მოსდევს გარეულ ღორზე ნადირობას, მაგრამ იმან იცის მისი სუკების გემო და იმ გემოვნების დასაკმაყოფილებლად მამაცად მიიწვეს მასზედ. ისიც ვიცით, ინდაური რა გვარი ნებიერი ფრინველია და რა ძნელია მისი გაზდა, მაგრამ იმისი ხორცის გემო იციან და ამიტომ დედაკაცის ნაზი გული იმის მოვლას კისრულობს და შვეთვალ-წარბახოვოები და პატარძლები იმათ განუწყვეტლათ ეალერსებიან, რომ ნათლიას და სხვა ძვირფას სტუმარს გემრიელი სადილით დაუხვდნენ. ან იმას რამდენჯერ შეხვდებით: ორმოში ჩაუვლიათ ღორი ან გოჭი და ასუქებენ, რომ ხორცი უფრო გემრიელი იყვის; აგრეთვე ამამენ ინდაურებს და მთელ: თვეობით სულ ცობს აყლაპებენ რომ გასუქდეს და უფრო გემრიელად შეეძქვნენ.

თქვენისაზრით კი თუ ლობიო აღარა მონიძიება მთლად აღარ იბკაცის სახალში, მაშინ სკამენ დოს, დო - შევამადს და სხვა. არა, ჩემო

თალია დრუჟინების ბრიგადის ღენჯრალმა შალიკოვმა კიდევაც გამოუცხადა დრუჟინების კამანდირებს რომ დაეჩქარებინათ პოდრიადნიკები, რათა მათ წარმოადგინონ 20 აკვისტომდისინ მათთან გარიგებული ტანსაცმელები, მაგრამ დანიშნულ ვადაზედ ვერ წარმოადგინეს პოდრიადნიკებმა და დრუჟინის დარღვევა დანიშნეს ბეჯითად ღდის ღდეს.

ღდეს დაურიგეს თითო მილიციონერს რაც იყო დამზადებული ტანისამოსი და ჯამაგირი თვისა 9 მან. და 75 კობ. ამას გარდა, როგორც სანუქარი, მიეცათ იმათ 6 მან. 65კპ., რომელიც რჩება მთავრობისაგან დანიშნული 40 მანეთი-დამ, რადგანაც, როგორც შევიტოვებთ, პოდრიადნიკებს გაურიგდნენ მთელ ტანსაცმელზედ 33 მან. და 35 კობ.—ის 16 მანეთზედ მეტი გამოდის. ამას გარდა ზოგიერთ მილიციონერთაგან არ აქვს მიღებული სრულათ ხვედრი ტანსაცმელი, თუ პოდრიადნიკის მიზნით, რომ ვერ მოასწრო შეკერვა—ამ შემთხვევაში ესენი გაეგზავნებათ მილიციონერებს მახრის უფროსების ხელიდან შეკერვისა თანავე—თუ მიტომ რომ დრუჟინის კამანდირები არ გარიგებიათ იმათ, რადგანაც შაუხედავს, რომ ისინი ვერ ასწრობენ ძველ გარიგებულს, არა თუ ახალი მოთხოვნილება შეასრულონ. მაშა სადამე ზოგიერთ მილიციონერს ერგებათ ამ 40 მან., კიდევ ფულათ რამოდენიმე მანეთი. სუ-

ველა ესენი, ე. ი. რომელი რიცხვიდამ რომელ რიცხვიდამ მსახურებს, რა ნივთები მიიღო, რა ფასად ღირებული, ან რამდენი ფულათ უნდა მიიღოს, მე ვამბობ, ესენი სულ გამოყვანილი აქვთ მათ ბილეტებში, რომელიც დაურიგეს დათხვენისა თანავე, ასე რომ თავის ჯამაგირიანებ თითო მილიციონერს ხვედა 16 მან.—50 მანეთამდე.

სულზედ მიეცათ მხოლოდ თავის ორი თვის ჯამაგირი და დანარჩენი 40 მან. სანუქარი 6 მ. 65 კ. სხვა ფულები ანუ ნივთები, თუ დარჩა პოდრიადნიკთან გარიგებული, მიიღებენ ისინი შემდეგში თავთაიანთ აზრის სასამართლოებში ვისურვოთ, მრამ ეს ფულები არ დაეკარგონ ამ მხნე და მირჯვე ბიჭებს. მეორებითა სხვა და სხვა მყლაპველი სურვილებისა, რომელნიც ბლომათ არიან ხოლმე გაფანტულნი ფულების წამოსავალ გზაზედ და სტანციებზედ.

მილიციონერებს იგრე ჩააბარებს სამხედრო მთავრობა საზოგადოებას, როგორც ამან ჩააბარა პირველში, გამოწვევისა თანავე.

ოქის უაქვებ

ოსმალეთი

— „პოლიტიკურ პორრესპონდენცია“

ბატონო, მე სრულებით არ მჯერა, რომ თქვენ ეს აზრი მოუქრებით გამოგვსთქვით—უეჭველია კალკმა წაგიტყუათ. სწორე მოგახსენათ იმერლები და თეზი“ რომ დაგეწერათ მაგდენ შრომას უფრო საფუძველი ექნებოდა. ოორემ ვინც კი გლევხაცის ცხოვრებასთან ცოლთი მინც გაცნობილი ვართ, ყველამ კარგათ ვიცით, რომ სრულებით დარბილავს ის არის, რომელიც ყოველივე დონისიძიებას მოკლებულია და ძალა უნებურად იძულებული ხდება სასწილო დღეშიაც კი ცეცხლს ლობიოს კოჭობი მიუდგას.

გლევხაცს წელიწადში ექვს თვეზედ უფრო ნაკლები სხილი ღდებები რჩება და ამ სხილგებში იგი ჰმართამს: ძეობას, ნათლობას, ნიშნობას, ქორწილს, ქელესს, (თუ მარხვაში მოუყვდა ვინმე სხილში სულს უხსნის) შეიღუულს, წლის წირვას, და სხვა და სხვა საღმთობებს და ღვთის წირვებს. და ვინ არ ვიცით, რომ ამ დროს სულ თავზე საყრელათ აქვსთ ხოლმე გლევხებს პური, ღვინო და ხორაგეტლი. ამასთანავე გათენდება თუ არა ახალ წელიწადი, მოჰყვებიან და ძალზედ უმუხრებიან დიდმარხვის მოსელამდე მთელი ღდებში ხორცეულით გული დაუყრან. შეუღიერებ რომ რაღა თქმა უნდა, მთელ კვირას სულ საყველიეროს ცოხნიან და რაც ძალა და ღონე აქვსთ იტენენ კუჭს და მშვილობებიან სასწილო საქმელებს—ზოგი რასაკვირველია საუკუნოთაც.

მინცა და მინც დიდმარხვა ხალხის ფეხში რალაც საიდუმლო საშიშო სურათს წარმოადგენს, რაკი დამარხვებზე ყველას იმედი გადაწყვეტილი აქვსთ, რომ აღდგომას დაესწრნენ, სხვათა შორის ხალხში შემდეგი გარდმონაცემიც კი სუფევს: ერთს ღარიბ გლევს დიდმარხვა კარზე აღგებოდა და რომ არა ჰქონდა - რა, აღებობამე დაეყენებინა, ცოლის რჩევით ჩამოიღო სახლის კარი, გაყიდა და დაუხვდა მარხვას პირ სხილიანი. ამ ამბავმა მეფის ყურამდე მიღწია და როცა მეფემ გამოჰქითხა მიზეზი, რომ იმან სასტიკ ზამთარში ცოლ - შვილი უკარო სახლში დასტოვა, გლევმა მოახსენა: „შე დღეგრძელო მეფევ, აღდგომამდე ვინ იცის რამდენი თავი განმეს და მეც რა ვიცი მანამდე რა მიწერია და სხვა შეძლება რო არა ჰქონდა - რა ეგ მოვახერხებ.“ მეფემ მოუწონა პასუხი და საჩუქრით გაისტუმრა. ამ მაგალიტს სხვა გლევმაც მიჰხედა და აღდგომა რო თენდებოდა სილარბის გამო იმანაც კარი ჩამოიღო. მეფე ამას გაუჩივსდა: არა, შე უგუწურო, გიხსნილდებოდა, ხომ არ გიმარხვდებოდა, და ღირსეულათაც დასაჯა.—მართის სიტყვით დიდმარხვას მხეთ ნაირი განვლენა აქვს ხალხზედ, რომ დიდმართამდე დაესწრას მინც იმედი არა აქვს, რომ ის აღდგომის წითელ კვერცხს გაუტყენის. მათენდება თუ არა აღდგომა და მან კი სიტყვლვ გაქვსთ ჩვენი გლევნობა იყრის ხოლმე ჯავრს, რაც მარხვა-

ში“ იწერებიან ძონსტანტინოპოლიდამ, რომ მეჰმედ-ალი თავის უკანასკნელ ტყვეულეგრამით ღიაკოვიდამ აცნობებს პორრესპონტს, რომ იმან ჩერნოგორიელებს მისცა ბუსინიე, რომ ძველ სერბიაში იმან ვერა მოახერხა რა, ვინიან იმის სიტყვლეს არვინ შეეხოს, თქირობს სკუტარში წასვლას. მეჰმედ-ალიმ დარწმუნებით გამოაცხადა, რომ აღბანიაშიაც თავის მონღობილობას ვერ შეასრულეს. იმას იმედი არ ჰქონდა, თუ პიდგორიცისა და სპუყას ჩაბარება ჩერნოგორიელებისადმი მშვიდობიანათ გათავდებოდა.

აქსტრია

ბელგრადიდან იწერებიან 2 სექტემბერს, უცხო ქვეყნის გაზეთებში, რომ როცა ავსტრიის ჯარები შევიდნენ ბოსნიაში და ჰერცოგოვინაში, ზოგიერთმა თათრის მოყვარე პირთ, ყოველივე უსაბუთო მიზეზით, დაუწყეს ცილის წამება სერბიელებს და ჩერნოგორიელებს, რომ ვითომ ისინი კაცებით და იარაღებით შეელოდნენ ბოსნიისა და ჰერცოგოვინის ინსურგენტებსაო. ღიდ ხანს ითმინა სერბიის მმართველობამ ამ გვარი ცილის წამება და ყურადღებას არ აქცევდა; მაგრამ ბოლოს იმან გადაწყვიტა დაამტკიცოს უსაფუძვლოთ გავრცელებული ხმები. ავსტრიის ჯარების მთავარ-სარდალი დარწმუნდა, რომ ინსურგენტებში არ ურევია არც ერთი სერბიელი და რომ წინააღმდეგობა მხო-

ში დააკლდათ სულ ერთბაშად ჩაუძახებს სადაც ჯერ არს. საცოდავი კუჭი შვილი კვირის ნამარხულიევი ვერ იტანს ერთბაშათ იმდენ ხორაგეტლს და ბევრნიც ხედ შეაკვდებიან ხოლმე კუჭის ანთებით.

აღდგომიდან მოჰყვება სხვა და სხვა ხატის ღდებები, მაგ. აღდგომა, შევლა-წმინდობა, სამებობა, ძვირაცხოვლობა, ძეაშუეთობა, ზღუდრობა, მომართობა, უსანეთობა, ამაღლება და სხე. მართის სიტყვით, ამამღებამდე მოუხვეწრად სულ სოფელ-სოფელ დაიარებიან ღდებებში და სულ თავზედ იყრიან საქმელსასმელს. და ამა ერთი პიბძანეთ განაჰკლია ჩვენს გლევს კაცს ხორცის ჰამა? სხვა რამ უკეთილი ჰქიდავთ, ბატონო, თორემ პირის გემოვნების მიყოლაში ჩვენი გლევს კაცი ვეროპიელსაც გადააქარბებს. მართის სიტყვით, ჩვენ გლევხაცს ხორცი არ აკლია და მაშასადამე მისი ცხოვრების გაუმჯობესობისთვის, ზნეობით ამამღებისთვის და ქკუის განათლებებისთვის სულ სხვა სახსარი უნდა ექნითო.

დასასრულთ ამასაც ვიტყვი, რომ ჩვენში პატარა გოგონებმაც კი ისეთი გემრიელით იციან ლობიოს შემზაქება სხვა და სხვა გვარი სამკაულით და სურნელიებით, რომ თქვენი რვეტბე კოჭობის საფარებლობათაც არ გამოადგებათ.

ილ. აღხაზაშვილი.

ლოდ მაჰმადიანებისგან არის, რომლებთანაც სერბიელებს, როგორც ქრისტიანებს, არაფერი საზოგადო არ შეუძლიანთ იქონიონ.

დახოცილებსა და დატყვევებულ ინსურგენტებზე შორის არც ერთი სერბიის ქვეშევრდომი არ იმყოფება. აქედამ, როგორც მენაში, ისე პეშტში დარწმუნდნენ, რომ სერბია მონაწილეობას არ იღებდა ინსურგენტებთან.

რუსეთი

რუსულ გაზეთებში მოყვანილია უცხო ქვეყნის გაზეთებიდან ამოღებული ცნობა, რომ გვარწმუნებენო, ვითომც ერთი ფინლიანელი, სახელად შრეიცერი, გენერალ მეზენცოვის ნამდვილი მკვლელი დაიჭირეს პოლშის სამხედროზედ და გაგზავნეს პეტერბურგშიო. იმას უნახეს: ხანჯალი, სისხლში მოსერილი, წერილი და ცისფერი სათვალეები, რომლებითაც ის დადიოდა მკვლელობის შესრულების დროსაო.

— პეტერბურგში მიღებულია ტელეგრამა „პოლიტიკურ პორრესპონდენციაში“, შესახებ ოუსეთის მმართველობის მხრით ხალხთა შორის კამისიაში აღმოსავლეთ რუმელიის დასაწვერებლად თ. ცერეტელოვის დანიშვნაზე, რომელიც ბევრგან იყო თანამგზავრი გენერალ იგნატაივისა, როცა ის დადიოდა ელჩად.

აგრეთვე „ესტრიასთან“ დამოჭნურ შეკრულებაზედ. 15,000-მდის სერბიელები და ბოსნიელები ინსურგენტებს მიმხრობიან პასსავეინის მახრამი.

იალტა, 5 სექტემბერს. შავი ზღვის ფლოტის უფროსი კამანდირი დღეს აქ მობრუნდა ბათუმიდან. ამბობენ, რომ იმან ამ მგზავრობიდან ძალიან სასიხარულო შთაბეჭდილება გამოიტანაო. ბათუმის შეძენას ის უძვირფასეს შეძენათ სთვლის.

ოდესა, 6 სექტემბერს. ბუშინ მოვიდნენ აქ კრეისერები „რუსეთი“ და „ნიჟინოვგოროდო“. პირველი მოვიდა სან-სტეფანოლამ ჯარებით; მეორე—ინგლისილამ, საიდანაც მოიტანა ქვის ნახშირი ფლოტისათვის.

განცხადებანი

სანაქებო ღაფლარიქოსის ეზო
ამ დღეებში მივიღეთ თბილისში სიბირის მხრიდან, რომელიც ისყიდება თამამშოვის ქარვასლასთან, თუთუნოვის კანტორის წინა. ბოჩკით მყიდველისათვის ფუთი 13 მანეთი, ფუთობით და ნახევარ ფუთობით 14 მანეთი და გირვანქობით ორი აბაზი. მეტათ საქებურია ამ ერბოს სუნი და გემო.

(2—2)

ზაქირაეების 2 სუფთა ოთახი ერთათ და ცალ-ცალკედ მე 2 რე ეტაჟაში ძრანსო გორსკის ქუჩაზე სახლის № 7.

(3—3)

გიგოლ ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში ისყიდება: **„ნიწო“** მოთხრობა თავადი რაფიელ ქრისტვისა, **ფასი 15 კაპიკი.**

გამოვიდა და ისყიდება ტფილისში მართანოვის, ჩარკვიანის და სხვათა წიგნის მაღაზიებში.

ღაღანი

შედგენილი და გამოცემული პეტ. შპიკაშვილისაგან **ფასი სამი კაპიკი**

მეოთხედი თაბახი სწურის ქალაღი-სა. შეიცავს 5 სავარჯიშებელს: 1, ანბანის ღელანი მგრეგალის ხელი; 2 მაგალითი წიგნილამ გაღმარწერისათვის მგრეგალის ხელი; 3 ანბანის ღელანი ნუსხურის ხელისა და 4 ღელანი (იგევი არის მაგალითი) გაღმარწერისათვის ნუსხურის ხელით. ზოლოს 5 ნაწილში არის მაგალითები — რა უმთავრესის საფუძვლით ებმის ასოების ერთმანეროს გაბმულის ხელით წერაში.

აგრეთვე ისყიდება მისივე გამოცემა წიგნი სიბრძნე სიცრუისა თხზულება საბა ორბელიანისა. **ფასი ათი შაური**
თ. გრიგოლ ორბელიანის ლექსები. სქელ ქალაღზე. **ფასი ერთი მანეთი.** (5—3)

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბელგრადი, 4 სექტემბერი. სერბიამ გადაწყვიტა, რომ ახალი-ბაზრის პაშალიკში არავითარს შეიარაღებულ შემწეობას არ მისცემს აესტრიას და უარ ჰყო

რპ. ზზა.	დ.ილა.	ს.აღა.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მანკაპ.	მაზანდა	მანკაპ.	თფილისის სამაჰრანალო
თფილისი	9 21	5 18	მ.კაპ.	მ.კაპ.	მ.ცი სიტყვა თფილისილამ:		თფილისი, 7 სექტემბ.		ქრევის მადანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	ქუთაისს, შოთს	1	შქვ. თეთ. ბანჯარსა, ფო.	160	აუთმყოფებს მიიღვენ ყოველს დღე დილის 9 საათილამ 1-მდინ.
ბორი	11 58	9 43	240	133	ბორს, ღუშეთს, სიღნაღს	50	შქვილი წითელი	120	მ.რ შაბათს: მერმიშევი და ბარლევინა — შინაგ. ავათ., ქიუჩარიანც — საჯარო ექიმი და საშეილოს ოპერაციები.
საშური	1 29	11 57	392	218	როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	ქერი ფუთი	130	სამშაბათს: მერმიშევი — შინაგ. პ. ბახტოვი — საბებიო და ბავშვის, პეუნოვი — თვალის.
სურამი	1 44		442	246	პეტერბურღს, პარშაფს	2	ბაბა ქრევისა, ფუთი	750	მ.თხ შაბათი: მერმიშევი — შინაგ., ქიუჩარიანცი — სიფილიტიკური და საშარდგ ორგანების.
შვირილა	5 49		581	323	მსმალეთში, შვეიცარიაში	3	— ამერიკიაა, ფუთი	850	პარასკევის: მერმიშევი — შინაგ., პ. ბახტოვი — საბებიო ქალისა და ბავშვების.
რიონი	6 57		675	375	იტალიაში და საფრანგეთში	350	ბაპენტალი ბაბა ფუთი	10	შაქარი, ბროცა ფუთი
სამტრედია	7 51		773	429	ინგლისში	375	მატყული თუშური ფუთი	830	— ფხენილი ფუთი
ახალ-სენაკი	8 43		857	476			— თარაქამისა ფუთი	450	შავა გრევალი, გირვ
შოთი	9 50		975	542	ზოგბა		აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	ჩეთი ქუნჯუთისა ფუთი
					ა) თფილისილამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს — ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. მსურ. — პარასკ. და ორშ. პახეთს — სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისილამ: თფილისისა და შოთისაკენ — ყოველ დღე, კვირას გარდა. მსურ. გვთს — ორშ. და პარასკ.		მონი, ფუთი	560	თამაქო, საშულო ფო.
შოთი	9 3				წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		ქონის სანთელი ფუთი	840	სამაქო, საშულო ფო.
ახალ-სენაკი	10 14		118	66	ლია წიგნის	4	სტეარინის სანთელი, ფო.	1245	—
სამტრედია	11 5		26	114	ლაბკიტლის (ხამი მისხალი)	8	ხორცი ძროხისა, ლიტ	81	—
რიონი	12 13		34	169			— ცხვრისა, ლიტრა	90	—
შვირილა	1 18	ლაშე.	398	221			— სპირტი ვედრო	480	—
სურამი	5 12		110	533			შაქარი, ბროცა ფუთი	750	—
საშური	5 39		137	584			— ფხენილი ფუთი	620	—
ბორი	7 5		487	364			შავა გრევალი, გირვ	70	—
მცხეთა	8 50		659	854			ჩეთი ქუნჯუთისა ფუთი	1350	—
თფილისი	9 31		756	975			თამაქო, საშულო ფო.	12	—